Region Stockholm

20

Yttrande över motion 2020:12 av Catarina Wahlberg (V) om minskad läkemedelsförskrivning i Region Stockholm

VKN 2020-0067

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Läkemedelsenhet
Gerd Lärfars

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-26

VKN 2020-0067

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Yttrande över motion 2020:12 av Catarina Wahlberg (V) om minskad läkemedelsförskrivning i Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska yttra sig över motionen gällande minskad läkemedelsförskrivning i Region Stockholm. I motionen föreslår Catarina Wahlberg (V) att Region Stockholm initierar ett projekt för att minska ett läkemedelsberoende i Norrtälje, att KSON/Norrtäljemodellen ersätts for utbildningskostnader för Projektet och att projektet, vid framgång, senare implementeras i hela regionen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:12 av Catarina Wahlberg (V)

Förslag till beslut

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:12 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

En viktig målsättningen vid val av läkemedel är att den ska vara effektiv, individanpassad, patientsäker och kostnadseffektiv. Att undvika läkemedelsberoende och samtidig behandling av många läkemedel hos äldre är viktiga patientsäkerhetsfrågor. Åtgärder för att uppmärksamma och minska förekomsten av riskfylld läkemedelsförskrivning är ett sedan länge pågående patientsäkerhetsarbete både nationellt och regionalt. Läkemedelsberoende ses framför allt vid behandling av kronisk smärta samt inom psykiatrin för långvarig ångest och sömnproblem och där finns

sedan länge framtagna kloka läkemedelsval för att minska förskrivningen. Användning av olämpliga läkemedel är vanligt förekommande inom de äldre patientgrupperna, och många äldre behandlas med många läkemedel. Risk för biverkningar och biverkningsorsakad sjuklighet och död ökar även med stigande ålder. Det finns nationella rekommendationer och riktlinjer, föreskrifter och författningar för att stödja regionens arbete i detta arbete, inte minst genom Socialstyrelsens olika föreskrifter och riktlinjer vid läkemedelsbehandling av äldre och för vård och stöd av läkemedelsberoende.
Region Stockholm har sedan länge ett arbete för att öka patientsäkerheten vid läkemedelsbehandling och för att identifiera, minska och behandla en riskfylld användning som kan leda till beroende eller vård-skador.
Som exempel på aktiviteter för att stödja vårdgivarnas i deras patientsäkerhetsarbete har Region Stockholms Läkemedelskommitté och dess expertgrupper tagit fram flera rekommendationer för att uppnå målet med en klok och säker läkemedelsanvändning. Expertgrupp Läkemedel för Äldres hälsa ansvarar för kunskapsstödet ”Klok Läkemedelsanvändning av de mest sjuka äldre” och uppdaterad information om biverkningar, risker och kloka läkemedelsval. Expertgrupp Psykisk hälsa bedriver läkemedelsinformation för att minska förskrivningar av beroendeframkallande läkemedel och sedan något år tillbaka är det betydligt skarpare rekommendationer för att undvika beroendeframkallande behandlingar vid ångest och sömnrubbningar. Expertgrupp Smärta och Reumatiska sjukdomar tar fram rekommendationer och stöd för att minska opiodanvändning av långverkande opioder och att undvika långtidsbehandling. Förutom detta finns riktade kunskapsstöd till alla vårdgivare genom Viss.nu och Psykiatristöd.

Överväganden
Sedan länge bedrivs ett förbättringsarbete i Region Stockholm som utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och nationella riktlinjer, och Region Stockholms Läkemedelskommitté läkemedelsrekommendationer för att minska en riskfylld läkemedelsanvändning. Uppföljning av läkemedelsförskrivning till äldre och sköra patienter är en kvalitetsindikator som följs både nationellt och regionalt. Samtidigt måste individuella överväganden göras eftersom det gäller behandling av en grupp av patienter som har många kroniska sjukdomar och stora behov av läkemedel.
Likaså finns stöd och riktlinjer för att uppmärksamma och minska förskrivning av beroendeframkallande läkemedel.
En viktig framgångsfaktor för att ytterligare kunna förbättra medicinska resultat och öka patientsäkerheten är vårdgivarnas kontinuerliga förbättringsarbete, att samverkan finns kring att implementera de

kunskapsstöd som tas fram av den nationella och regionala kunskapsstrukturen och att varje vårdgivare arbetar med att förbättra sina medicinska resultat.
Vår bedömning är att genom framför allt den regionala kunskapsorganisationen har regionen gett förutsättningar för ett strukturerat stöd till vårdgivarna i deras arbete med att minska en olämplig läkemedelsförskrivning.
Begäran om ytterligare aktiviteter bedöms därför kunna avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget bedöms ha oförändrade ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för patientsäkerhet
Utifrån det strukturerade arbete som bedrivs inom Region Stockholm bedöms förslaget ha oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslag till beslut bedöms ha oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Miljökonsekvenser
Förslaget bedöms ha oförändrade konsekvenser för miljön

Administrativa konsekvenser
Förslaget bedöms inte leda till några administrativa konsekvenser.
Vårdgivarnas ansvar för att bedriva ett kontinuerligt förbättrings- och patientsäkerhetsarbete bör kunna ske inom befintlig verksamhet.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Magnus Thyberg, 2020-11-26

Region Stockholm

Ankom
Region Stockholm
2020 -02- 11
Dnr RS 2020-0190
2020:12

Region Stockholm
2020-01-22

Motion av Catarina Wahlgren (V) om minskat läkemedelsberoende i Region Stockholm

Läkemedelsberoende är ett samhällsproblem som ökar. Vi har mycket att vinna på att vända den utvecklingen. En person med exempelvis smärta träffar ofta många olika läkare. Ibland skrivs mediciner ut som motverkar varandra och personen som redan innan var dålig riskerar att även bli sämre.

Läkemedelsberoende är vanligt hos de som är äldre och/eller lider av långvarig smärta. Livskvaliteten för dessa personer kan ökas betydligt med minskad läkemedelsanvändning.

Läkemedelsberoende är ett exempel på felaktig läkemedelsanvändning, där läkemedlet inte har de positiva effekter som ett läkemedel ska ha. Felaktig läkemedelsanvändning är den vanligaste orsaken till att patienter skadas i vården, och de flesta av dem är äldre. Varje år dör också ca 3000 personer i Sverige av felaktig läkemedelsanvändning. Det är inte bara ett enormt lidande utan det blir också dyrt för samhället.

Region Västmanland har två år i rad fått Dagens Medicins pris Guldpillret för sitt framgångsrika arbete med att minska läkemedelsberoende. Samtidigt som kostnaderna för läkemedel minskar så minskar också ohälsan hos de personer som blir fria från sitt beroende. 2019 gick priset till Norrlidens hälsocentral i Region Kalmar för att de lyckats hitta andra alternativ för personer med sömnsvårigheter. Resultatet blev att både personal och patienter mår bättre. På Österbo demensboende i Lund har fallolyckorna halverats efter ett fyraårigt projekt för att minska psykofarmakan som skrevs ut till de boende.
Norrtälje kommun har dubbelt så hög andel invånare som är över 65 år än resten av regionen. Man har också höga ohälso- och sjukskrivningstal. Norrtälje kommuns invånare förbrukar idag 3,4% av läkemedel i region Stockholm trots att befolkningen bara utgör 2,6%.

Med anledning av ovanstående föreslår jag regionfullmäktige besluta följande:

att	Att region Stockholm initierar ett projekt för minskat läkemedelsberoende i Norrtälje med inspiration från tidigare lyckade genomförda projekt inom området
att	KSON/Norrtäljemodellen ersätts för utbildningskostnader för projektet
att	projektet, vid framgång, senare implementeras i hela regionen

Catarina Wahlgren (V)